

Eliška Tomšovská: Mýtus tří moří v bulharské historiografii

Bakalářská práce

Katedra historických věd Filosofické fakulty

Univerzity Pardubice, Pardubice 2010

Oponentský posudek

Ve své bakalářské práci se Eliška Tomšovská rozhodla zmapovat problematiku mýtu tří moří v bulharské historiografii. Téma autorka spojuje s historickým a literárním kontextem na konci 19. století - dobou bulharského obrození, kdy se objevuje mýtus tří moří. Zvolený přístup k období bulharského obrození je velice inovativní, protože bulharská historická věda se vyhýbá zkoumání mýtů, které pořád kolují v lidové mytologii. Interdisciplinárním přístupem práce pojednává o obrazech, které téma moře předkládá v bulharské obrozenecké literatuře, vykresluje hospodářský kontext 19. století, tedy dobu, kdy si Bulhaři začínají uvědomovat moře jako symbol pokroku.

Struktura práce, kterou autorka zvolila, je dobrá; práce se skládá z úvodu, hlavní části, jež je dále vhodně členěná, a závěru. V úvodu autorka popisuje zvolenou metodologii a cíle, které si klade, a zároveň nastiňuje konkrétní přístupy k rozpracování tématu. První ze základních kapitol bakalářské práce podává obraz moře a jeho symboliku v představách obrozeneckého člověka. Symboliku moře autorka hledá počínajíc psychoanalytickým vysvětlením, pokračuje křesťanskou symbolikou a církevními dogmaty, představuje evoluci obrazu moře v tvorbách obrozeneckých autorů. I když autorka vidí zrození mýtu v době obrození, práce se nezastavuje pouze u autorů před osvobozením Bulharska, ale zkoumá, do jaké míry se mýtus zakořenil v literatuře i po osvobození, a to až do současnosti. V této kapitole je zároveň vysvětlen pojem Černé moře a symbolika barev při pojmenování hyponym. Další kapitola popisuje rozvoj hospodářských poměrů, který do značné míry ovlivňuje proces vytváření bulharské národní identity a stává se příčinou pro nové vnímání moře. Tady autorka správně zařazuje a hodnotí význam bulharských obchodních kolonií, které prostřednictvím moře otevírají cestu k ostatnímu světu vně Osmanské říše. Ve čtvrté kapitole autorka podává obraz moře v literatuře od středověku až do současnosti. Hledá obraz moře nejen v poezii (marinistické, dětské, vojenské aj.) ale i v cestopisné produkci. V závěrečné kapitole se práce pokouší odpovědět na otázku moře jako mýtu, který v bulharských zemích existuje skutečně po velmi dlouhou dobu, zejména skrze všudypřítomnou lidovou mytologii.

Z práce je patrné, že se autorka detailně seznámila s problematikou a dokáže pracovat s prostudovanými fakty. Prostřednictvím četných citátů autorka nejen odůvodňuje, ale zároveň přibližuje čtenářům symboliku a obraz moře v bulharské literatuře.

Z faktografického hlediska nemám k práci výhrady, neboť se domnívám, že autorka zvolené téma zpracovala zodpovědně, o čemž svědčí bohatý poznámkový aparát. Tato bakalářská práce je založena předně na literatuře, publikacích i internetových zdrojích vztahujících se k problematice. Autorka uvádí nejzávažnější domácí i zahraniční literární prameny. Připomínky nejsou závažné a prosím, aby byly vnímány především jako úvahy. Na str. 20 je chybně podáno jméno I. Bogorova jako Vazova. Faktografickou chybou je označení Vapcarova jako obrozeneckého spisovatele. Další připomínka je technického rázu a z hlediska celkového vyznění práce není nikterak závažná, myslím si, že svědčí spíše o nepozornosti při poslední kontrole textu - i když autorka vhodně graficky zvýrazňuje základní pojmy, práce působí rušivě kvůli nezarovnání textu z obou stran.

Cílem bakalářské práce Elišky Tomšovské bylo nahlížet na dobu bulharského obrození skrze mýtus tři moří v bulharské historiografii. Práce v mnoha ohledech převyšuje kritéria, kladená na bakalářskou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Pardubicích 16. 8. 2010

Mgr. Sevdalina Veleva

